

Tillitsmåling Gjøvikregionen

KNUT VAREIDE

TF-rapport nr. 421

2018

Tittel: Tillitsmåling Gjøvikregionen
Undertittel:
TF-rapport nr: 421
Forfatter(e): Knut Vareide
Dato: 5 januar 2017
ISBN: 978-82-336-0109-6

ISSN: 1501-9918
Pris: 200 (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto: Knut Vareide
Prosjekt: Tillitsmålinger i regioner og kommuner
Prosjektnr.: 20171060
Prosjektleder: Knut Vareide
Oppdragsgiver: Gjøvikregionen Utvikling

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforsking.no

Resymé:

Rapporten oppsummer resultatene av tillitsmåling i kommunene i Gjøvikregionen. Målingen er gjennomført som en spørreundersøkelse rettet mot politikere, ansatte i kommunene og næringslivet i alle kommunene i regionen.



Knut Vareide er utdannet sosialøkonom (cand. oecon.) fra Universitetet i Oslo (1985). Han har arbeidet ved Telemarksforsking siden 1996.

Forord

Denne rapporten er laget på oppdrag av Gjøvikregionen Utvikling. Gjøvikregionen deltok i et skandinavisk forskningsprosjekt om tillit og attraktivitet i regi av Telemarksforskning hvor den første tillitsmålingen ble utviklet. I løpet av 2017 har Telemarksforskning videreutviklet tillitsmålingene for at de skal bli mer konkrete og knyttet mer direkte til utviklingsaktører i kommunene og regionen. I denne rapporten blir resultatene av tillitsmålingene med den nye metoden presentert.

Bø, 5. januar 2017

Knut Vareide

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	6
1. Innledning	7
1.1 Har tillit betydning for kommuners attraktivitet?.....	9
1.2 Spørsmålene i undersøkelsen	10
2. Resultater	12
2.1 Utvalg og svarprosent	12
2.2 Tillit generelt.....	13
2.3 Tillit til hvem?	15
2.4 Gjøvikregionen utvikling.....	16
2.5 Tillit til fylkeskommunen	17
2.6 Hva synes næringslivet?.....	18
2.6.1 Næringslivet om politikere	18
2.6.2 Næringslivet om kommunalt ansatte	19
2.6.3 Næringslivet om seg selv	20
2.6.4 Næringslivet om identitet og optimisme	21
2.7 Hva synes politikere?.....	22
2.7.1 Politikere om næringslivet	22
2.7.2 Politikere om kommunalt ansatte	23
2.7.3 Politikere om politikere	24
2.7.4 Politikeres identitet og optimisme	25
2.8 Hva mener de ansatte?.....	26
2.8.1 De ansatte om næringslivet.....	26
2.8.2 De ansatte om politikere.....	27
2.8.3 De ansatte om seg selv	28
2.8.4 De ansattes identitet og optimisme	29
3. Oppsummering	30
3.1 Avviksanalyse	31
4. Gjøvik	33
4.1 Konklusjon og oppsummering Gjøvik	34

5. Nordre Land	35
5.1 Konklusjon og oppsummering Nordre Land	36
6. Søndre Land	37
6.1 Konklusjon og oppsummering Søndre Land.....	38
7. Vestre Toten.....	39
7.1 Konklusjon og oppsummering Vestre Toten.....	40
8. Østre Toten	41
8.1 Konklusjon og oppsummering Østre Toten	42

Sammendrag

Tillit kan være viktig for å skape utvikling i en kommune. Det gjelder tillit generelt mellom innbyggerne, men spesielt tillit mellom politikere, kommunens ansatte og næringslivet. De tillitsmålingene som er gjennomført så langt indikerer at det er en sammenheng mellom tillitsnivået i en kommune og kommunens attraktivitet for næringsliv og bosetting. I denne rapporten viser vi resultatene fra tillitsmåling i kommunene i Gjøvikregionen. Alle kommunene har forhold knyttet til tillit som de kan forbedre.

Rapporten oppsummerer resultatene fra en tillitsmåling i de fem kommunene i Gjøvikregionen. Tillitsmålingen er gjennomført som en spørreundersøkelse rettet mot tre grupper: politikere (kommunestyrene), ansatte i kommunene og næringslivet. I tillitsmålingen får vi målt i hvilken grad disse tre gruppene har tillit til hverandre i hver enkelt kommune. Vi får også fram hvordan disse tre gruppene vurderer seg selv. Samtidig målte vi tillit og holdninger knyttet til andre grupper og institusjoner som Gjøvikregionen Utvikling, Oppland fylkeskommune, nabokommuner, frivillig sektor og besøkende. Tillitsmålingene viser også hvordan stedsidentitet og optimisme varierer mellom kommunene. En sterk stedsidentitet og optimisme er generelle forhold som antas å være positivt for vekst og utvikling.

Næringslivsledere har generelt høyest tillit av de tre gruppene. Kommunepolitikere har generelt lavere tillit enn næringslivsledere og kommunalt ansatte. Det gjelder både for kommunene i Gjøvikregionen og de andre kommunene som har fått gjennomført slike målinger. Et generelt trekk er at næringslivet ofte har lav grad av tillit til kommunen. De aller fleste kommuner er avhengige av et framgangsrikt næringsliv med voksende antall arbeidsplasser, og mange kommuner har mål og strategier i sine kommuneplaner for å stimulere til vekst i næringslivet. Det er nærliggende å anta at slike vekststrategier blir lite effektive dersom næringslivet ikke har tillit til kommunen. De fleste av kommunene har derfor en utfordring i å oppnå tillit fra næringslivet. Her er det et forbedringspotensial i alle de fem kommunene i Gjøvikregionen.

De fem kommunene har forskjellig grad av tillit til og fra de ulike gruppene. Vestre Toten synes preget av et generelt høyt tillitsnivå, med unntak av næringslivets tillit til kommunen. I Nordre Land har politikerne i kommunen høy tillit fra de ansatte og næringslivet. I Østre Toten er resultatene blandet. Gjøvik og Søndre Land har de største utfordringene med tillit. I siste kapittel i rapporten er hver enkelt kommunes resultater vist og kommentert.

Gjøvikregionen Utvikling har generelt bra tillit i regionen, men har et forbedringspotensial når det gjelder tillit fra Nordre Land. Det kan se ut til at respondentene fra Nordre Land, og dels fra Søndre Land, i liten grad oppfatter at Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i deres kommuner.

1. Innledning

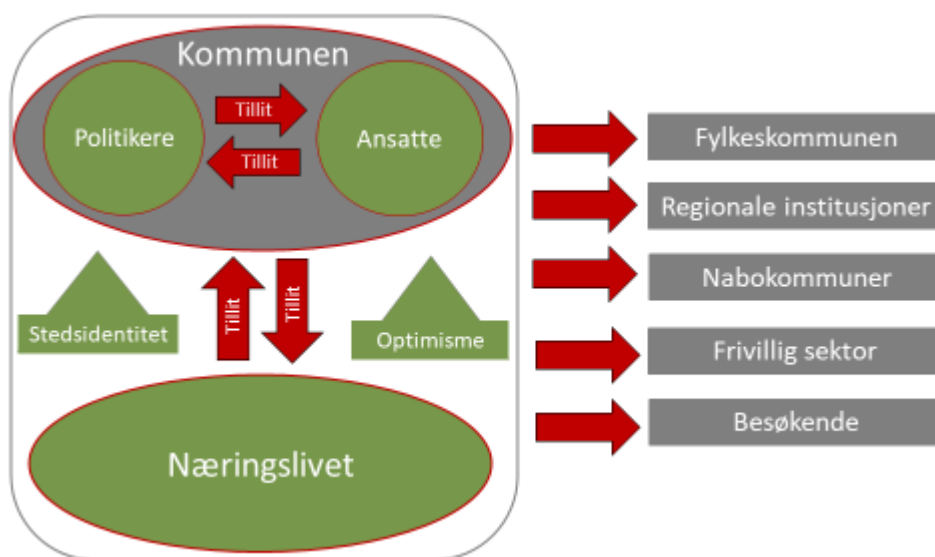
Tillit kan bety mye for den økonomiske utviklingen og velferden. Internasjonale undersøkelser viser at det er en sterk sammenheng mellom tillit og økonomi når en sammenlikner ulike land. Norge og de andre nordiske landene er kjennetegnet av en høy grad av tillit sammen med høy produktivitet og velferd. I land med en høy grad av tillit, synker transaksjonskostnadene. Det er lett å gjøre avtaler og samarbeide med andre og økonomien flyter raskere og bedre. Hvis det er en sammenheng mellom økonomisk utvikling og tillit landene imellom, kan kanskje tillit også være et forhold som kan forklare forskjeller i vekst mellom regioner og kommuner i Norge?

I Telemarksforskning har vi forsket på stedlig attraktivitet i mange år. Vår definisjon på et attraktivt sted er at veksten er sterkere enn forventet ut fra stedets forutsetninger for vekst. Steder, som kan være kommuner, regioner eller fylker, har ulike strukturelle forutsetninger for vekst. Det kan skyldes at de er lokalisert sentralt eller usentralt, at bransjestrukturen er gunstig eller ugunstig, at de tilhører store arbeidsmarkeder eller danner sine egne små arbeidsmarkeder. De nasjonale og internasjonale konjunktorene svinger også fra år til år og påvirker også veksten. Disse strukturelle betingelsene kan det enkelte sted gjøre lite med. Stedene kan imidlertid stimulere egen vekst gjennom å bli mer attraktive for næringsliv, slik at det blir flere arbeidsplasser eller bli mer attraktive som bosteder, slik at flere flytter til stedet. Vi skiller mellom næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet. Næringsattraktivitet betyr at arbeidsplassveksten i næringslivet er bedre enn forventet, mens bostedsattraktivitet betyr at stedet har høyere nettoflytting enn forventet. Det er summen av nærings- og bostedsattraktivitet som vil avgjøre om et sted får sterkere eller svakere vekst enn de strukturelle forutsetningene tilsier.

Vi har utviklet en attraktivitetsmodell som kan beregne hva som er forventet vekst i antall arbeidsplasser og befolkning i alle kommuner, regioner og fylker i Norge. Da kan vi sammenlikne den faktiske veksten på alle steder med den forventede veksten. Vi får da fram hvilke steder som er attraktive for næringsliv og bosetting og hvilke steder som ikke er attraktive. Det nærliggende spørsmålet er da: Hva er det som gjør at noen steder er attraktive? Det er overraskende vanskelig å gi et enkelt svar på dette spørsmålet. Alle steder er forskjellige og må skape attraktivitet ut fra sine egne forutsetninger. Det finnes tilsynelatende ingen generell oppskrift på å skape attraktivitet. Men steder som skal forbedre sin attraktivitet må gjøre noe nytt. Det skal kraftfulle tiltak til for å øke attraktiviteten på et sted, særlig hvis vi snakker om et større sted. Og det må skapes noe nytt kontinuerlig over mange år. For å få nok kraft til å bli attraktiv, må stedet mobilisere flest mulig i dette arbeidet. For å bli et attraktivt sted for næringsliv, er det åpenbart at næringslivet også må være med i dette arbeidet. Vi mener derfor at en av forutsetningene for at et sted kan utvikle sin egen attraktivitet er at kommunens politikere, kommunens ansatte, næringslivet og andre viktige parter og institusjoner samarbeider og koordinerer innsatsen for å forbedre kvaliteter i samfunnet. For å få til dette, kommer tillit inn som en viktig faktor. Det er åpenbart at det er vanskelig eller umulig å få til et effektivt samarbeid dersom det ikke er tillit mellom de som skal samarbeide. Dette er bakgrunnen for at vi har blitt interessert i tillitsbegrepet i vår forskning på hva som skaper attraktivitet. Kan tillit være en faktor som er viktig for å skape et attraktivt sted?

For å finne ut hva tillit betyr for stedlig attraktivitet, må vi ha en stringent definisjon på hva vi forstår med tillit. Ikke bare hva tillit betyr generelt, men hvordan vi kan forstå og beskrive *tillit på et sted*. Sammenhengen mellom tillit og økonomisk utvikling i ulike land er basert på enkle generelle spørsmål av typen: Er folk flest er til å stole på? Dette er antakelig ikke fruktbart for å finne ut av hvorfor noen steder i Norge er attraktive. I Norge har folk generelt høy tillit til folk flest, og det gjelder antakelig i omtrent samme grad i Kongsberg, Fredrikstad, Sandefjord eller Bø. Forskjellene fra sted til sted i Norge er svært små i forhold til forskjeller mellom land som Norge, Russland, India og Burundi.

Vi har derfor endt opp i en definisjon og dekomponering av stedlig tillit som vist i figuren under:



Figur 1: Tillitskart for en kommune.

Politikere, kommunens ansatte og næringslivets tillit til hverandre og seg selv

Det er tre grupper av respondenter som tillitsmålingene blir rettet mot: politikere, ansatte i kommunen og næringslivsledere. Disse tre gruppene anses om de mest sentrale aktørene i å skape attraktivitet.

En av de viktigste tillitsdimensjonene er mellom næringsliv og kommune. Næringslivets tillit til kommunen er en tillitsdimensjon som ofte er svak. Det er bare kommunens politikere som har legitimitet til å definere de overordnede mål og strategier for kommunens utvikling. De ansatte i kommunen skal gjennomføre strategiene. Det er opplagt at dersom næringslivet ikke har tillit til kommunens politikere og ansatte, vil næringslivet i liten grad respondere positivt på kommunens strategier.

Tillitsforholdet mellom politikere og administrasjon er også en viktig tillitsdimensjon. I kommuner der det er svak tillit mellom politikere og administrasjon vil det være vanskelig å både definere og gjennomføre en kraftfull utviklingsstrategi.

De tre gruppene kan også ha varierende tillit til seg selv. Her er det interne politiske klimaet viktig. I hvilken grad har kommunen en langsiktig utviklingsstrategi som har bred tverrpolitisk oppslutning? Og er kommunens politikere samlet om mål om å skape en positiv utvikling i hele kommunen, eller er det mange politikere som har sin lojalitet i deler av kommunen? Også næringslivets interne tillit er en viktig faktor. Det kan påvirke samarbeidsklimaet bedriftene i mellom.

Pilene i figuren skal illustrere at det er et gjensidig tillitsforhold mellom de ulike gruppene. Samtidig er det også snakk om tillit innenfor hver enkelte gruppe. Når vi måler tillitsnivået i spørreundersøkelsen, har vi forsøkt å stille spørsmål som avdekker tre forhold som til sammen avgjør graden av tillit: tillit til kompetanse, tillit til velvilje og tillit til integritet. Dette er forhold som er viktig for tillit mellom personer og institusjoner.

Stedlig identitet og optimisme

Vi ønsker også å måle styrken til faktorer som ikke er knyttet til personer eller institusjoner. Det er styrken til den stedlige identiteten og graden av optimisme knyttet til stedet generelt. Den

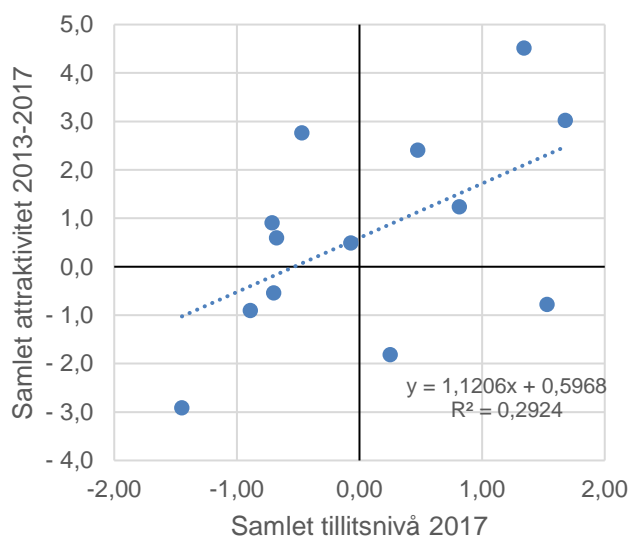
stedlige identiteten omhandler forhold som at innbyggerne er stolte av kommunen, at de framsnakker kommunen til andre og at stedet har en enhetlig identitet og ikke består av ulike deler som bruker energien til interne konkurranser i stedet for å skape felles vekst. Optimisme handler om at innbyggerne tror fremtiden ser lys ut og at det nytter å påvirke utviklingen.

Andre grupper og institusjoner

Det er også interessant å se på hvor stor tillit som de tre partene i kommunen har til andre grupper og institusjoner. Her har vi valgt ut fylkeskommunen, eventuell regionale utviklingsinstitusjoner, nabokommuner, frivillig sektor i kommunen og besøkende til kommunen. Her får vi bare målt tilliten som kommunens politikere og ansatte samt næringslivslederne har til disse gruppene og institusjonene.

1.1 Har tillit betydning for kommuners attraktivitet?

Vår hypotese er at et godt tillitsnivå er en viktig forutsetning for å skape en attraktiv kommune. Så langt har vi gjennomført tillitsmålinger i 13 kommuner i Norge. Forskingen på stedlig tillit og betydning for attraktivitet og vekst er på et tidlig stadium. Likevel kan vi se på hvordan denne sammenhengen ser ut for de 13 kommunene som har fått gjennomført tillitsmålinger. I figuren under har vi satt inn verdiene til disse 13 kommunene etter deres samlede attraktivitet for næringsliv og bosetting som vi måler med statistiske metoder og det samlede tillitsnivået fra tillitsmålingene. Det samlede tillitsnivået er basert på hvordan tilliten er målt mellom og internt for politikere, kommunens ansatte og næringslivet, stedets identitet og optimisme.



Figur 2: Samlet attraktivitet og tillitsnivå i 13 kommuner hvor det er gjennomført tillitsundersøkelser.

Den statistiske sammenhengen mellom samlet attraktivitet og tillit i disse 13 kommunene er klart positiv. Dermed kan det se ut til at det virkelig er en sterk sammenheng mellom tillit og attraktivitet. Det er imidlertid så langt bare gjennomført målinger av tillit i 13 kommuner. Etter hvert som vi får målt tilliten i flere kommuner vil denne sammenhengen bli bedre belyst og dokumentert. Men disse tidlige og foreløpige resultatene er interessante og oppløftende.

1.2 Spørsmålene i undersøkelsen

Tillitsmålingen er en spørreundersøkelse der respondentene blir bedt om å ta stilling til en rekke påstander og angi i hvilken grad de er enige fra en skala fra 1 til 6.

Påstandene som de ble forelagt var:

Målgruppe	Kategori	Spørsmål
Politikere	Integritet	Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i kommunen
		Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål
		Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskaps interessene
	Kompetanse	Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling
		Politikerne i kommunen er generelt dyktige
		Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling
		Jeg har høy tillit til kommunepolitikere
	Velvilje	Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet
		Politikerne har stor interesse for næringsutvikling
Næringsliv	Integritet	Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige
		Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling
	Kompetanse	Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen
		Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen
		Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt
	Velvilje	Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre
		Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet
Nabokommuner	Velvilje	Vi burde samarbeide mer med nabokommunene
		Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene
Kommunens ansatte	Integritet	Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige
		Kommunens ansatte er generelt dyktige
	Kompetanse	Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling
		Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling
		Jeg har høy tillit til kommunens ansatte
	Velvilje	Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb		
Gjøvikregionen Utvikling	Integritet	Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig
		Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse
	Kompetanse	Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling
		Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune
Fylkeskommune	Integritet	Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig
		Vi har mye å lære av fylkeskommunen
	Kompetanse	Jeg har høy tillit til fylkeskommunen

	Velvilje	Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune
Frivillige		Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet
		Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling
		Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen
		Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre
		Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet
Stedet	Identitet	Jeg er stolt av kommunen jeg representerer
		Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen
		Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen
	Optimisme	Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen
		Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen
		Kommunen min er preget av høy grad av tillit
Besøkende		Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen
		Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen

En rekke av påstandene omhandler respondentenes holdning til de tre gruppene politikere, kommunens ansatte og næringslivet. Når vi analyserer svarene har vi opplysninger om hvorvidt respondenten representerer politikere, ansatte eller næringslivet. Vi kan da lage tillitskart der vi måler graden av tillit mellom de ulike gruppene.

2. Resultater

2.1 Utvalg og svarprosent

Denne tillitsundersøkelsen baserer seg på en spørreundersøkelse som ble sendt ut til 966 mot-takere i Gjøvikregionen høsten 2017. Det kom inn 276 svar. Svarprosenten ble 29 prosent, noe som anses tilfredsstillende for denne typen spørreundersøkelser.

De 276 svarene som denne rapporten bygger på fordeler seg slik for de enkelte kommunene og gruppene som er spurt:

Tabell 1: Antall svar fordelt på respondentgrupper og kommuner.

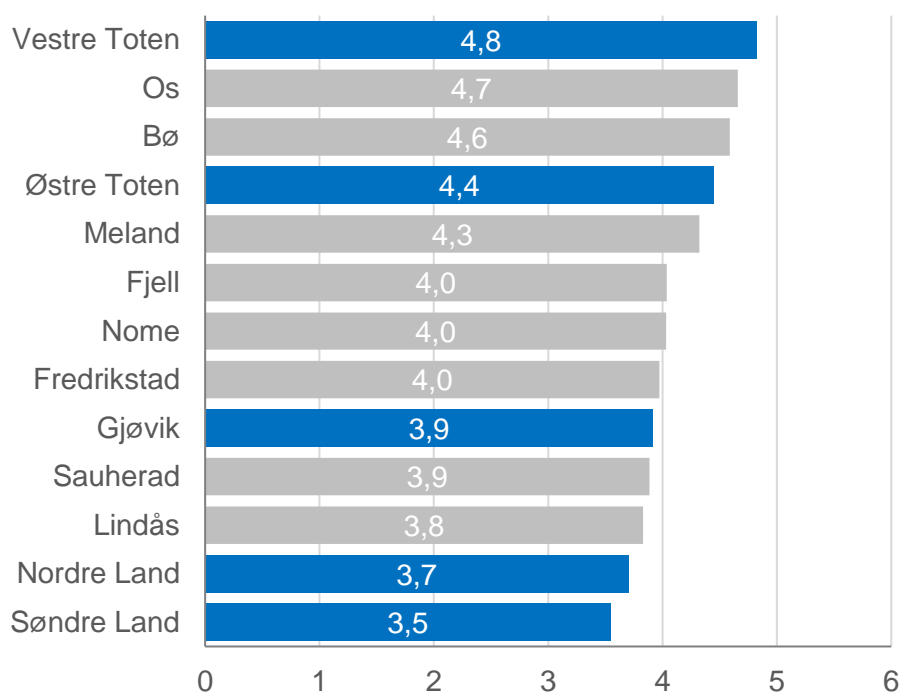
Kommune	Kommunalt ansatte	Næringslivs- ledere	Politikere	Totalsum
Gjøvik	49	22	19	90
Nordre Land	17	7	7	31
Søndre Land	28	22	18	68
Vestre Toten	20	14	7	41
Østre Toten	23	14	9	46
Totalsum	137	79	60	276

Når vi splitter opp de 276 svarene i kommuner og respondentgrupper, ser vi at enkelte grupper har få respondenter. Noen grupper har bare sju svar i enkeltkommuner. Det sier seg selv at det kan bli store tilfeldige utslag i så små grupper. Resultatene må derfor ikke tolkes for bombastisk, men heller brukes som indikasjoner for tillitsnivået i kommunen. Hvis kommunen ikke kjenner seg igjen i målingene, kan det bety at svarene ikke var representative. En må se på helhetsbil- det som målingene gir og bruke resultatene for å forbedre tillitsnivået der det synes å være svake tillitsforhold.

2.2 Tillit generelt

Spørreundersøkelsen inneholdt et generelt spørsmål som lød: *Kommunen min er preget av en høy grad av tillit*. Respondentene ble bedt om å angi om de var enige i dette på en skala fra 1: helt uenig til 6: helt enig.

Dette spørsmålet kan vi bruke for å få et generelt bilde på tillitsklimaet i kommunen. Resultatene er vist i figuren under. Vi har tatt med resultater fra andre kommuner som har hatt den samme undersøkelsen, slik at vi har flere å sammenlikne med.



Figur 3: Gjennomsnittsscore: Kommunen min er preget av en høy grad av tillit.

En score på 3,5 er det samme som at svarene ble jevnt fordelt mellom alle alternativene og kan tolkes som at respondentene i sum verken var enige eller uenige i påstanden. En score over 3,5 viser at et flertall er enige.

Kommunene i Gjøvikregionen hadde ganske ulike vurderinger når det gjelder det generelle tillitsnivået i kommunen. Vestre Toten hadde den høyeste score av alle kommunene som er målt hittil. Østre Toten hadde også en høy score på det generelle tillitsnivået. Gjøvik hadde en score litt under middels. Nordre og Søndre land hadde lavest score av alle kommuner som er målt.

I resten av denne rapporten skal vi utdype tillitsnivået i detalj.

Først skal vi se hvordan vurderingen av det generelle tillitsnivået varierte mellom ulike grupper i de enkelte kommunene.

Det er tre grupper respondenter. Kommunepolitikere, ansatte i kommunen og bedriftsledere.

Tabell 2: Gjennomsnittsscore: Kommunen min er preget av en høy grad av tillit.

	Svar var gruppe:			Totalsum
	Kommunens ansatte	Næringslivsledere	Politikere	
Søndre Land	3,9	2,9	3,7	3,5
Nordre Land	3,8	3,5	3,7	3,7
Lindås	4,3	3,5	4,1	3,8
Sauherad	3,6	3,9	4,5	3,9
Gjøvik	4,0	3,6	4,1	3,9
Fredrikstad	4,2	3,8	4,0	4,0
Nome	4,4	3,6	4,5	4,0
Fjell	3,9	4,0	4,3	4,0
Meland	4,3	4,6	4,0	4,3
Østre Toten	4,8	3,8	4,4	4,4
Bø	5,0	4,2	4,9	4,6
Os	4,8	4,8	4,3	4,7
Vestre Toten	5,3	3,8	4,8	4,8
Totalsum	4,3	3,9	4,2	4,1

Bedriftsledere vurderer tillitsnivået lavere enn politikere og kommunale ledere, når vi ser på samtlige svar. Det gjelder ikke alle kommuner vi har målt, men alle kommuner i Gjøvikregionen.

Vestre Toten hadde spesielt høy score for det generelle tillitsnivået. Det skyldes spesielt at kommunens ansatte vurderte tillitsnivået som spesielt godt. Politikerne i Vestre Toten vurderte også tillitsnivået som godt. Næringslivslederne var ikke helt enige og vurderte tillitsnivået litt lavere enn gjennomsnittet for alle målingene.

I Søndre Land var alle de tre gruppene samstemte om at det generelle tillitsnivået i kommunen var lavt.

Det var altså ganske stor spredning i hvordan kommunene i Gjøvikregionen kom ut på dette innledende generelle spørsmålet.

2.3 Tillit til hvem?

Spørreundersøkelsen hadde også tre spørsmål som handlet om den generelle tilliten til de tre gruppene. Spørsmålene lød: Jeg har høy tillit til bedriftslederne/kommunens ansatte/kommunepolitikere.

Tabell 3: Gjennomsnittsscore.

Kommune:	Jeg har høy tillit til:			Totalsum
	Bedriftslederne	Kommunens ansatte	Politikerne	
Vestre Toten	4,8	4,7	4,3	4,6
Bø	4,8	4,4	4,1	4,4
Østre Toten	4,7	4,4	4,2	4,4
Nordre Land	4,7	4,3	3,9	4,3
Fredrikstad	4,7	4,4	3,8	4,3
Sauherad	4,7	4,3	3,8	4,2
Nome	4,7	4,3	3,5	4,2
Søndre Land	4,5	4,0	3,6	4,0
Gjøvik	4,5	4,3	3,3	4,0
Totalsum	4,7	4,3	3,8	4,2

Når vi spør på denne måten, kommer det fram at respondentene i sum har høyest tillit til bedriftslederne og minst tillit til politikere. Dette gjelder også hvis vi bare tar med svar hvor politikere spørres. Kommunens ansatte har litt høyere tillit til sin egen gruppe enn til bedriftsledere.

Denne rangeringen, høyest tillit til bedriftslederne og lavest tillit til politikere, er ganske stabil. Den gjelder for alle de ti kommunene hvor vi har gjennomført undersøkelsen med akkurat disse spørsmålene.

I Vestre Toten og Østre Toten, hvor det generelle tillitsnivået var høyt, var det høy grad av tillit til alle de tre gruppene. I Gjøvik og Søndre Land var det generelt lav tillit. I Gjøvik har vi det laveste tillitsnivået til politikere, men middels tillit til kommunens ansatte. I Søndre Land har man forholdsvis lav tillit til alle de tre gruppene.

I Nordre Land var det generelle tillitsnivået ganske lavt. Men når vi spør om tilliten til disse tre gruppene enkeltvis, er tillitsnivået middels eller høyere.

2.4 Gjøvikregionen utvikling

Har Gjøvikregionen Utvikling tillit i regionen?

Fire av spørsmålene handlet om Gjøvikregionen Utvikling (GU). Det er en regional institusjon som driver utviklingsarbeid for alle de fem kommunene. Spørsmålene er ment å fange opp tre grunnleggende aspekter av tillit: Velvilje, kompetanse og integritet. Det siste spørsmålet er generelt, om hvorvidt respondenten har høy tillit til GU.

Tabell 4: Gjennomsnitt score.

Spørsmål:	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	4,4	3,0	3,5	4,8	4,0	4,0
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	4,0	3,7	4,3	4,4	4,0	4,1
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	4,3	3,8	4,7	4,8	4,3	4,4
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	4,0	3,5	4,2	4,5	4,0	4,1
Totalsum	4,2	3,5	4,1	4,6	4,1	4,2

Tilliten til GU variere ganske mye mellom kommunene. I Vestre Toten er tilliten til GU svært høy. I Nordre Land er den lav. En gjennomsnitt score på 3,5 indikerer at halvparten ikke er enig i at de har høy tillit til GU.

Det spørsmålet der nivået er lavest er «*Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune*». Dette er et spørsmål som er ment å fange opp GUs velvilje. Respondentene i Nordre Land er for det meste uenige i at GU er opptatt av næringsutvikling i deres kommune. Når vi ser på svar fra de tre ulike gruppene, er det først og fremst politikerne i Nordre land som er misfornøyd med GU. I Søndre Land er de i sum verken enig eller uenig i det. Det synes derfor som om man i Søndre og Nordre Land ikke synes at GU «bryr» seg tilstrekkelig om å drive utviklingsarbeid i deres kommune. I Vestre Toten og Gjøvik er man generelt mer fornøyd.

GU scorer bedre når det gjelder hvorvidt man mener at de har høy kompetanse og best når det gjelder å opptre ryddig og ærlig.

Det er klart størst forbedringspotensial når det gjelder å vise at GU er opptatt av å drive utviklingsarbeid i Nordre og Søndre Land. Dersom GU ønsker å forbedre tilliten til seg selv i regionen, er dette åpenbart et sted å starte.

2.5 Tillit til fylkeskommunen

Fylkeskommunen er en viktig aktør når det gjelder regionalt utviklingsarbeid. Ikke minst er fylkeskommunen viktig for finansiering av regionalt utviklingsarbeid i Oppland.

Tabell 5: Gjennomsnittscore.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	3,5	3,8	3,9	4,3	3,8	3,8
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	4,2	4,4	4,3	4,7	4,6	4,4
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	3,6	4,1	4,0	4,3	4,1	4,0
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	3,1	4,0	3,6	3,7	3,7	3,5
Totalsum	3,6	4,1	4,0	4,3	4,1	3,9

Det kan synes som om man i Gjøvikregionen har noe bedre tillit til GU enn til fylkeskommunen enn hva som er tilfelle for kommuner i andre fylker. Her er det også ganske store forskjeller mellom kommunene. I Gjøvik er man klart mest skeptisk til fylkeskommunen. I Vestre Toten er de som vanlig mest positive. Nordre Land er mer positive til fylkeskommunen enn snittet i regionen. Der var de mest skeptisk til GU.

Fylkeskommunen scorer forholdsvis høyt på spørsmålet som var ment å fange opp tillit til integritet: De fleste er enig i at fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig. Men det er delte meninger om man har noe å lære av fylkeskommunen. Det tolker vi som at tilliten til kompetansen til fylkeskommunen ikke er spesielt høy.

2.6 Hva synes næringslivet?

Vi skal nå presentere resultatene fra svarende fra næringslivet. Vi skal se hvordan næringslivet vurderer politikere, kommunalt ansatte, seg selv og hvordan den stedlige identiteten og optimismen til næringslivslederne er. Vi starter med hva næringslivets mener om politikerne.

2.6.1 Næringslivet om politikerne

Tabell 6: Gjennomsnittscore fra næringslivet vedrørende spørsmål om kommunens politikere.

Spørsmål:	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i kommunen	3,2	3,9	3,3	3,9	3,4	3,4
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	3,0	3,7	3,5	3,7	3,6	3,4
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	3,0	3,9	3,0	3,6	3,8	3,3
Integritet totalt	3,0	3,8	3,3	3,7	3,6	3,4
Kompetanse						
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	2,7	3,5	2,3	3,3	2,9	2,8
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	3,0	3,8	2,9	3,1	3,5	3,2
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	3,4	3,7	2,8	3,3	3,4	3,3
Kompetanse totalt	3,0	3,7	2,7	3,3	3,3	3,1
Velvilje						
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	3,1	3,7	2,7	2,8	3,4	3,1
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	3,0	4,0	3,2	4,5	3,1	3,3
Velvilje totalt	3,0	3,8	2,9	3,6	3,3	3,2
Totalsum	3,0	3,8	3,0	3,5	3,4	3,2

Kommunepolitikere står ikke spesielt høyt i kurs hos næringslivsledere generelt. Snittscore på alle spørsmål om politikere ble 3,2 da vi la sammen alle svar fra næringslivsledere i hele regionen.

Kommunepolitikere i Nordre Land fikk klart best skussmål fra næringslivslederne. Næringslivet i Nordre Land er i sum enige i at de har tillit til politikerne. Politikerne i Nordre Land fikk best score fra næringslivet på alle spørsmålene. Politikerne i Vestre og Østre Toten fikk skår mer som middels fra sitt næringsliv.

I Gjøvik og Søndre land var næringslivet klart mest skeptisk til sine politikere. Politikerne i Gjøvik kom dårligst ut for spørsmål som omhandlet integritet, mens politikere i Søndre Land kom dårligst ut når det gjaldt kompetanse.

2.6.2 Næringslivet om kommunalt ansatte

Da skal vi se hvordan næringslivet vurderer de ansatte i kommunene.

Tabell 7: Gjennomsnittscore fra næringslivet vedrørende spørsmål om kommunens ansatte.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet:						
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	4,2	4,3	3,8	3,9	4,2	4,1
Integritet totalt	4,2	4,3	3,8	3,9	4,2	4,1
Kompetanse						
Kommunens ansatte er generelt dyktige	3,7	3,7	3,3	3,4	4,0	3,6
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	3,0	3,0	2,5	2,8	2,8	2,8
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	3,7	3,3	2,7	3,6	3,4	3,3
Kompetanse totalt	3,5	3,3	2,8	3,3	3,4	3,2
Velvilje						
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	3,3	3,5	3,1	4,0	3,7	3,4
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	4,2	3,8	4,0	4,7	4,8	4,3
Velvilje totalt	3,8	3,7	3,5	4,3	4,3	3,8
Totalsum	3,7	3,6	3,2	3,7	3,8	3,6

Næringslivet har generelt noe bedre tillit til kommunens ansatte enn til politikerne. Næringslivet har tiltro til de ansattes integritet og tror de ønsker å gjøre en god jobb. Det mener imidlertid at kommunens ansatte ikke har god forståelse for næringsutvikling eller at de har særlig god kompetanse på samfunnsutvikling. I Gjøvik og Vestre Toten er næringslivet mest enig i at de ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling.

Næringslivet i Søndre Land er klart mest skeptiske til de ansatte i kommunen. I Søndre Land var næringslivet også skeptiske til kommunepolitikere, så det kan virke som at næringslivet i Søndre Land har generelt liten tillit til kommunen. I Gjøvik var næringslivet også svært skeptiske til kommunepolitikere, men de har langt bedre tillit til de ansatte i kommunen.

2.6.3 Næringslivet om seg selv

Da skal vi se hvordan næringslivet vurderer seg selv i de enkelte kommunene.

Tabell 8: Gjennomsnittscore fra næringslivet vedrørende spørsmål om næringslivet i kommunen.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	4,7	4,7	4,6	5,1	4,8	4,7
Integritet totalt	4,7	4,7	4,6	5,1	4,8	4,7
Kompetanse						
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	4,4	4,5	4,1	4,7	4,4	4,4
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	5,0	4,7	4,1	5,6	4,7	4,7
Kompetanse totalt	4,7	4,6	4,1	5,1	4,5	4,6
Velvilje						
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	3,6	3,8	3,3	3,4	3,2	3,4
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	4,1	4,2	3,7	4,7	4,6	4,2
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	4,3	4,5	4,6	4,6	4,9	4,6
Velvilje totalt	4,0	4,2	3,9	4,2	4,2	4,1
Totalsum	4,3	4,4	4,1	4,7	4,4	4,3

Næringslivet i Vestre Toten har spesielt høy tillit til seg selv. Det er svært mange som er helt enige i at det er mange dyktige bedrifter i kommunen, at bedriftene er ærlige og redelig, at mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling og at bedriftene samarbeider godt med hverandre.

Næringslivet i Søndre Land har lavest selvtillit. De har færre som er enige i at det er mange dyktige bedrifter i kommunen og færre som mener at bedriftene samarbeider godt med hverandre.

De andre tre kommunene kommer ut omtrent midt mellom disse to.

2.6.4 Næringslivet om identitet og optimisme

Så skal vi se hvordan stedsidentiteten og optimismen er fra næringslivets side.

Tabell 9: Gjennomsnittscore fra næringslivet vedrørende spørsmål knyttet til stedlig identitet og optimisme.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Identitet						
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	4,4	4,6	4,0	4,1	4,2	4,2
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	2,5	2,6	2,0	2,4	2,3	2,3
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	4,8	4,3	4,3	4,8	4,6	4,6
Identitet Totalt	3,9	3,8	3,4	3,7	3,8	3,7
Optimisme						
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	4,6	3,7	3,6	4,7	4,7	4,3
Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen	4,4	4,2	2,6	4,4	4,6	3,9
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	3,6	3,5	2,9	3,8	3,8	3,5
Optimisme Totalt	4,2	3,8	3,0	4,3	4,4	3,9
Totalsum	4,0	3,8	3,2	4,0	4,0	3,8

Det er tre spørsmål knyttet til stedlig identitet. Det er om respondentene er stolte av sin kommune, om de snakker positivt om kommunen til andre, og hvorvidt de opplever usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen. Det siste spørsmålet er negativt ladet og lav score betyr at mange er enige i påstanden.

Gjøvik, Østre Toten og Vestre Toten skårer omtrent likt samlet sett. Det er mange som er stolte av Gjøvik og snakker positivt om kommunen. I Østre og Vestre Toten er det mange som tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen.

Nordre Land og Søndre Land har lavere score på identitet og optimisme enn de andre kommunene. Søndre Land har spesielt lav grad av optimisme og flest som er enige at det er mye usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen.

2.7 Hva synes politikerne?

I dette kapitlet skal vi se hvordan politikere vurderer næringslivet, de kommunalt ansatte, seg selv og deres stedsidentitet og optimisme.

2.7.1 Politikere om næringslivet

Tabell 10: Gjennomsnittscore fra politikerne vedrørende spørsmål om næringslivet i kommunen.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	5,1	5,0	5,2	5,2	4,7	5,0
Integritet totalt	5,1	5,0	5,2	5,2	4,7	5,0
Kompetanse						
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	4,4	4,6	4,6	4,7	4,6	4,5
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	5,2	5,3	4,1	5,7	4,9	4,9
Kompetanse totalt	4,8	4,9	4,3	5,2	4,7	4,7
Velvilje						
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	4,1	4,0	3,9	3,8	3,0	3,8
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	4,1	3,7	4,2	4,2	4,4	4,1
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	4,6	4,1	4,8	4,7	4,6	4,6
Velvilje totalt	4,3	4,0	4,3	4,2	4,0	4,2
Totalsum	4,6	4,5	4,5	4,7	4,3	4,5

Politikerne uttrykker mye sterkere tillit til næringslivet enn næringslivet gjør til politikerne. Jevnt over har politikerne sterk tillit til næringslivsledere. Et av spørsmålene er negativt ladet: Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt. Her betyr høy score at man er uenige.

Politikerne i Vestre Toten har høyest tillit til sine bedrifter. Det er spesielt mange av politikerne i Vestre Toten som mener at de har mange dyktige bedrifter i kommunen. I Østre Toten har politikerne noe mindre tillit til bedriftene sine enn i de andre kommunene, når vi ser på summen av alle spørsmålene.

2.7.2 Politikere om kommunalt ansatte

Vi skal se hvordan politikerne vurderer sine ansatte.

Tabell 11: Gjennomsnittscore fra politikerne vedrørende spørsmål om kommunens ansatte.

Spørsmål	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	4,7	4,3	3,7	5,0	4,4	4,3
Integritet totalt	4,7	4,3	3,7	5,0	4,4	4,3
Kompetanse						
Kommunens ansatte er generelt dyktige	4,7	4,3	4,2	5,3	4,4	4,5
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	4,1	3,1	3,7	4,5	3,7	3,8
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	4,1	3,6	3,6	4,8	4,1	4,0
Kompetanse totalt	4,3	3,7	3,8	4,9	4,1	4,1
Velvilje						
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	4,1	3,7	4,6	4,7	4,0	4,3
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	5,0	5,0	4,9	5,3	4,8	5,0
Velvilje totalt	4,6	4,4	4,8	5,0	4,4	4,6
Totalsum	4,4	4,0	4,1	4,9	4,2	4,3

Politikere i Vestre Toten har generelt svært høy tillit til de ansatte i kommunen. Politikerne i Gjøvik har også ganske høy tillit til sine ansatte. I de andre tre kommunene er tillitsnivået noe lavere.

2.7.3 Politikere om politikere

Hva synes politikere om seg selv?

Tabell 12: Gjennomsnittscore fra politikere vedrørende spørsmål om kommunens politikere.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i kommunen	4,1	4,4	3,9	4,8	4,3	4,2
Politikere i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	3,4	3,7	4,4	3,8	4,4	3,9
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	3,7	4,0	4,0	3,7	4,2	3,9
Integritet totalt	3,7	4,0	4,1	4,1	4,3	4,0
Kompetanse						
Politikere har god kompetanse på næringsutvikling	3,6	4,6	3,2	3,7	3,7	3,6
Politikere i kommunen er generelt dyktige	3,9	4,4	3,9	4,3	3,9	4,0
Politikere i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	4,2	4,6	3,6	4,3	4,3	4,1
Kompetanse totalt	3,9	4,5	3,6	4,1	4,0	3,9
Velvilje						
Politikere har klare mål om vekst i næringslivet	4,0	5,3	4,3	4,3	4,1	4,3
Politikere har stor interesse for næringsutvikling	4,3	5,3	4,7	4,7	4,6	4,6
Velvilje totalt	4,2	5,3	4,5	4,5	4,3	4,5
Totalsum	3,9	4,5	4,0	4,2	4,2	4,1

Politikere i Nordre Land vurderer seg selv langt bedre enn de andre kommunene når det gjelder tiltro til egen kompetanse og interesse for næringsutvikling. Det kan de antakelig ha god grunn til, ettersom næringslivet i Nordre Land også ga politikere sine høy tillit på disse punktene.

Politikere i Gjøvik og Søndre Land er mest beskjedne på egne vegne. De fikk også dårligst skussmål fra sitt næringsliv.

2.7.4 Politikeres identitet og optimisme

Hvordan er politikernes identitet og optimisme?

Tabell 13: Gjennomsnittscore fra politikerne vedrørende spørsmål om identitet og optimisme.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Identitet						
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	5,4	5,6	4,5	5,4	5,2	5,1
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	2,7	2,7	2,3	2,6	2,1	2,5
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	5,7	5,7	5,2	5,4	5,7	5,5
Identitet Totalt	4,6	4,7	4,0	4,5	4,3	4,4
Optimisme						
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	4,8	5,3	4,8	5,7	5,1	5,0
Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen	4,6	4,6	4,4	5,5	4,6	4,6
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	4,1	3,7	3,7	4,8	4,4	4,1
Optimisme Totalt	4,5	4,5	4,3	5,3	4,7	4,6
Totalsum	4,6	4,6	4,2	4,9	4,5	4,5

Når det gjelder identitet, scorer Gjøvik og Nordre Land høyest og litt høyere enn Vestre Toten. I Søndre Land er det færre som er enige i at de er stolte av kommunen og en mindre andel som snakker positivt om kommunen. Østre Toten hadde den høyeste andelen som opplevde usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen.

Når det gjelder optimisme, er det Vestre Toten som skårer høyest. Her er det flest som tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen, flest som tror fremtiden ser positiv ut og flest som er enige at kommunen er preget av høy grad av tillit.

Søndre Land har lavest score for optimisme.

2.8 Hva mener de ansatte?

Nå skal vi se hvordan de ansatte i kommunene vurderer næringslivet, politikerne, seg selv og deres stedsidentitet og optimisme.

2.8.1 De ansatte om næringslivet

Tabell 14: Gjennomsnittscore fra kommunalt ansatte vedrørende spørsmål om næringslivet.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	4,6	4,5	4,8	5,1	5,0	4,8
Integritet totalt	4,6	4,5	4,8	5,1	5,0	4,8
Kompetanse						
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	4,3	4,7	4,3	4,6	4,1	4,3
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	4,8	5,1	4,1	5,3	4,8	4,8
Kompetanse totalt	4,6	4,9	4,2	5,0	4,5	4,6
Velvilje						
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	3,3	3,3	2,6	3,1	3,1	3,1
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	3,9	4,1	4,1	4,8	4,5	4,2
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	4,4	4,5	4,4	4,9	4,7	4,6
Velvilje totalt	3,9	4,0	3,7	4,3	4,1	4,0
Totalsum	4,3	4,4	4,1	4,7	4,4	4,3

De ansatte i kommunen har klart høyest tillit til næringslivet i Vestre Toten. Det er det samme som vi fant da vi spurte politikere og næringslivet selv. I Søndre Land har de ansatte mindre tillit til næringslivet enn i de andre kommunene. Næringslivet i Søndre Land hadde også lavest selv-tillit. Det er dermed ganske godt samsvar mellom de kommunalt ansatte og næringslivets vurdering av næringslivet.

2.8.2 De ansatte om politikerne

Hva synes de ansatte om politikerne sine?

Tabell 15: Gjennomsnittscore fra kommunalt ansatte vedrørende spørsmål om politikerne.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i kommunen	3,4	4,0	3,9	4,8	4,1	3,9
Politikerne i kommunen hever seg over snever parti-politikk når det er snakk om viktige samfunns mål	3,0	3,8	3,8	4,0	4,3	3,6
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	3,0	3,8	3,9	4,5	4,4	3,7
Integritet totalt	3,1	3,9	3,9	4,4	4,2	3,7
Kompetanse						
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	3,4	4,0	3,4	4,5	4,2	3,7
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	3,3	3,8	3,7	4,1	4,2	3,7
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	3,4	3,9	3,8	4,1	4,2	3,8
Kompetanse totalt	3,3	3,9	3,7	4,2	4,2	3,7
Velvilje						
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	4,0	4,6	3,8	4,8	4,5	4,2
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	4,4	4,9	4,2	4,9	4,8	4,5
Velvilje totalt	4,2	4,8	4,0	4,8	4,7	4,4
Totalsum	3,5	4,1	3,8	4,5	4,3	3,9

I Vestre Toten har de ansatte best tillit til sine politikere. I Østre Toten har politikerne også høy tillit fra de ansatte. I Nordre Land får politikerne kredit for å ha klare mål om vekst i næringslivet og stor interesse for næringsutvikling.

De kommunalt ansatte i Gjøvik har klart lavere tillit til sine politikere enn de ansatte i de andre kommunene. Det samsvarer med hva næringslivet synes.

2.8.3 De ansatte om seg selv

Hvordan vurdere de ansatte seg selv?

Tabell 16: Gjennomsnittscore fra kommunalt ansatte vedrørende spørsmål om kommunalt ansatte.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Integritet						
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	4,7	4,6	4,8	5,2	5,1	4,9
Integritet totalt	4,7	4,6	4,8	5,2	5,1	4,9
Kompetanse						
Kommunens ansatte er generelt dyktige	4,8	4,7	4,9	5,1	5,0	4,9
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	3,9	4,4	4,1	4,4	4,1	4,1
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	3,9	4,5	4,1	4,6	4,1	4,2
Kompetanse totalt	4,2	4,6	4,4	4,7	4,4	4,4
Velvilje						
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	4,5	4,8	4,9	5,1	4,8	4,7
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	5,3	5,1	5,4	5,3	5,3	5,3
Velvilje totalt	4,9	5,0	5,2	5,2	5,0	5,0
Totalsum	4,5	4,7	4,7	5,0	4,7	4,7

Selvbildet til de ansatte er forholdsvis likt mellom kommunene, men med noen nyanser. I Vestre Toten har de ansatte høyest selvtilit. I Gjøvik vurderer de ansatte seg selv noe lavere enn i de andre kommunene.

2.8.4 De ansattes identitet og optimisme

Så skal vi se hvordan de ansatte i kommunene svarer på spørsmål knyttet til identitet og optimisme.

Tabell 17: Gjennomsnittscore fra kommunalt ansatte vedrørende spørsmål om identitet og optimisme.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Totalsum
Identitet						
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	4,7	4,9	4,6	5,1	5,0	4,8
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	2,7	3,0	2,1	2,8	2,4	2,5
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	5,3	5,0	5,1	5,4	5,3	5,2
Identitet Totalt	4,3	4,3	3,9	4,5	4,3	4,2
Optimisme						
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	4,6	4,7	4,7	5,3	4,9	4,8
Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen	4,6	4,4	3,9	5,1	4,7	4,5
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	3,9	3,7	3,5	4,8	4,4	4,0
Optimisme Totalt	4,3	4,1	4,1	5,0	4,6	4,4
Totalsum	4,3	4,2	4,0	4,7	4,4	4,3

I Vestre Toten er både identiteten og optimismen sterkere enn i de andre kommunene. Det gjelder enten vi spør de ansatte, politikere eller næringslivet. De ansatte i Østre Toten er også blant de optimistiske.

I Søndre Land er identiteten og optimismen lavere enn i de andre kommunene.

3. Oppsummering

Vi kan oppsummere ved å vise gjennomsnittsscore for de forskjellige tillitsdimensjonene for de fem kommunene.

Tabell 18: Gjennomsnittsscore.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten
Politikere med hverandre	3,9	4,5	4,0	4,2	4,2
Politikere - ansatte	4,4	4,0	4,1	4,9	4,2
Ansatte - politikere	3,5	4,1	3,8	4,5	4,3
Kommune - næringsliv	4,4	4,4	4,3	4,7	4,4
Næringsliv - kommune	3,3	3,7	3,1	3,6	3,6
Næringsliv med hverandre	4,3	4,4	4,1	4,7	4,4
Frivillig sektor	4,4	4,7	4,7	4,8	4,8
Nabokommuner	5,0	4,6	4,9	5,1	4,9
Besøkende	5,2	5,4	5,7	5,4	5,3
Fylkeskommunen	3,3	3,9	3,8	4,0	3,8
Identitet	4,3	4,3	3,9	4,5	4,3
Optimisme	4,4	4,3	4,0	5,1	4,7

Kommunene er alle positive til å få flere besøkende, til frivillig sektor og til å samarbeide mer med nabokommunene sine. Det er i tråd med hva vi finner i andre kommuner som har gjennomført denne tillitsmålingen.

Den svakeste tillitsdimensjonen er næringslivets tillit til kommunene. Næringslivet i Søndre Land og Gjøvik er spesielt skeptiske til kommunen. At næringslivet har forholdsvis lav tillit til kommunene er også et trekk vi finner i tilsvarende undersøkelser. Det er også gjennomgående lav tillit til fylkeskommunen fra kommunene, men da spesielt fra respondentene fra Gjøvik.

Når vi skal tolke disse resultatene, er det mest interessant å se hvilke avvik som de enkelte kommunene har i forhold til de andre kommunene som er målt. Vi skal vise dette på neste side.

3.1 Avviksanalyse

I tabellen under kan vi se hvordan kommunene skårer i forhold til gjennomsnittet for alle de 13 kommunene som er målt.

Tabell 19: Avvik fra gjennomsnitt score fra alle de 13 kommunene som er målt.

	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Regionen
Politikere med hverandre	-0,29	0,35	-0,19	0,02	0,01	-0,10
Politikere - ansatte	-0,04	-0,49	-0,36	0,45	-0,25	-0,17
Ansatte - politikere	-0,49	0,14	-0,12	0,50	0,35	-0,07
Kommune - næringsliv	0,00	0,03	-0,14	0,28	-0,02	0,01
Næringsliv - kommune	-0,37	0,01	-0,62	-0,10	-0,14	-0,32
Næringsliv med hverandre	-0,07	-0,01	-0,34	0,28	0,02	-0,07
Frivillig sektor	-0,23	0,14	0,06	0,24	0,17	0,01
Nabokommuner	0,05	-0,34	-0,03	0,21	-0,05	-0,01
Besøkende	-0,12	0,11	0,36	0,06	-0,04	0,06
Fylkeskommunen	-0,03	0,57	0,43	0,67	0,40	0,33
Identitet	-0,11	-0,05	-0,42	0,10	-0,10	-0,15
Optimisme	-0,14	-0,24	-0,48	0,56	0,19	-0,09

Samlet sett har kommunene i Gjøvikregionen lavere score for tillit på mange av dimensjonene. Næringslivets tillit til kommunen er i gjennomsnitt lavere enn i de andre regionene som er målt. Nordre Land er den eneste av kommunene i Gjøvikregionen som har bedre tillit fra næringslivet enn gjennomsnittet. Tilliten til fylkeskommunen er ikke spesielt høy, men i Gjøvikregionen er tilliten til Oppland fylkeskommune likevel klart bedre enn tilliten som vi målte til fylkeskommunen i Hordaland, Telemark og Østfold.

Det er også tydelig at tillitsnivået i Vestre Toten er høyt. Næringslivets tillit til kommunen er litt under middels i Vestre Toten, ellers har kommunen over gjennomsnittlig tillitsnivå for alle dimensjoner. Gjøvik og Søndre Land har gjennomgående lave tillitsnivåer. Nordre Land og Østre Toten har litt varierende tillit for de ulike dimensjonene.

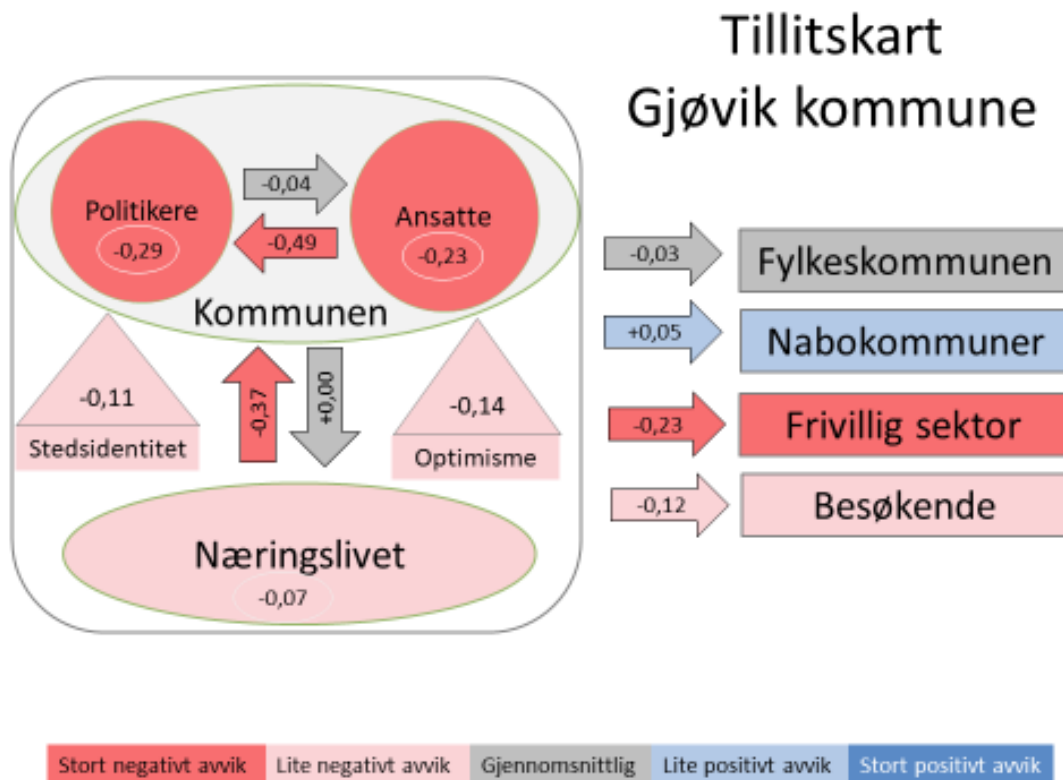
På neste side har vi vist avvikene fra alle enkeltspørsmålene for kommunene.

Tabell 20: Avvik fra gjennomsnittsscore for alle spørsmål, alle respondenter.

Radetiketter	Gjøvik	Nordre Land	Søndre Land	Vestre Toten	Østre Toten	Total sum
Identitet	-0,11	-0,05	-0,42	0,10	-0,10	-0,15
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	-0,18	0,02	-0,32	0,22	0,04	-0,10
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	-0,22	0,12	-0,75	-0,06	-0,48	-0,33
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	0,04	-0,24	-0,17	0,18	0,04	-0,02
Integritet	-0,23	0,02	-0,01	0,40	0,23	0,02
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	-0,09	-0,11	0,00	0,27	0,06	0,01
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i kommunen	-0,24	0,34	0,00	0,80	0,15	0,09
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	-0,04	0,15	0,04	0,43	0,32	0,13
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	-0,07	-0,61	0,24	0,40	-0,10	0,00
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	-0,03	-0,13	-0,43	0,18	0,09	-0,09
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunnssmål	-0,72	-0,03	0,10	0,10	0,32	-0,15
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	-0,50	0,22	0,02	0,43	0,55	0,01
Kompetanse	-0,16	0,18	-0,20	0,27	0,05	-0,04
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	-0,08	-0,41	0,18	0,33	-0,08	0,00
Kommunens ansatte er generelt dyktige	0,08	-0,06	-0,15	0,23	0,17	0,04
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	-0,07	-0,02	-0,24	0,16	-0,18	-0,09
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,15	-0,03	-0,46	0,33	-0,15	-0,15
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	-0,20	0,44	-0,06	0,30	0,30	0,06
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,11	0,15	-0,16	0,20	-0,17	-0,06
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,17	0,16	0,14	0,22	0,05	0,04
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	-0,40	0,40	-0,64	0,33	0,01	-0,21
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	-0,49	0,13	-0,30	0,01	0,05	-0,22
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,32	0,16	-0,39	0,06	0,10	-0,16
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	0,11	0,19	-0,77	0,61	-0,05	-0,05
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	-0,21	0,19	0,06	0,05	0,18	0,00
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	-0,02	0,87	0,51	0,61	0,55	0,42
Optimisme	-0,24	-0,16	-0,30	0,39	0,12	-0,10
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	-0,19	0,08	-0,15	0,19	0,03	-0,06
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	-0,21	0,24	0,20	0,48	0,30	0,13
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	-0,05	-0,58	0,15	0,38	-0,04	0,00
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	-0,05	-0,05	-0,35	0,37	0,09	-0,05
Jeg har høy tillit til kommunepolitikere	-0,51	0,15	-0,15	0,49	0,40	-0,07
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	-0,09	-0,01	-0,04	0,57	0,23	0,07
Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen	-0,15	-0,29	-0,84	0,39	0,00	-0,24
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	-0,18	-0,40	-0,55	0,72	0,35	-0,09
Velvilje	-0,08	-0,04	-0,02	0,27	0,02	0,00
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	0,09	0,12	-0,27	-0,17	-0,42	-0,12
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,16	-0,14	-0,17	0,48	0,39	0,04
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	-0,04	0,08	0,38	0,07	0,04	0,11
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,48	0,18	0,03	0,46	0,09	-0,05
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	-0,05	0,26	0,34	0,70	0,27	0,25
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	0,38	-1,04	-0,58	0,72	-0,04	0,00
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	-0,18	-0,03	-0,02	0,43	-0,02	-0,02
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	0,07	-0,08	-0,03	0,29	0,13	0,07
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,10	-0,12	0,06	0,21	0,19	0,02
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,10	-0,22	0,17	0,23	0,20	0,05
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	-0,25	0,52	-0,42	0,14	-0,02	-0,12
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	-0,24	0,57	-0,22	0,49	-0,08	-0,02
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	0,11	-0,56	0,03	0,08	-0,12	-0,02
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	-0,20	0,14	0,33	0,04	-0,13	0,02
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	0,00	-0,13	-0,09	0,34	0,01	0,01
Totalsum	-0,16	0,01	-0,15	0,30	0,06	-0,04

4. Gjøvik

Vi presenterer hovedresultatene fra tillitsmålingen i Gjøvik grafisk i figuren under. Verdiene som ble målt i Gjøvik sammenliknes da med gjennomsnittet for de 13 kommunene som har gjennomført slike tillitsmålinger. Avvikene illustreres med farger.



Figur 4: Tillitskart for Gjøvik

I Gjøvik kommune er det mange negative trekk, sammenliknet med andre kommuner. Næringslivet har svak tillit til kommunen. De ansatte i kommunen har forholdsvis liten tillit til politikerne. Både politikere og ansatte i kommunen gir seg selv lav score. Det er også noe svakere stedsidentitet og optimisme enn gjennomsnittet.

I vedleggene sist i rapporten har vi vist resultatene fra alle spørsmålene for Gjøvik, og hvordan de tre ulike gruppene (politikere, ansatte og næringslivsledere) har svart. Politikerne i Gjøvik får under gjennomsnittlig skår for alle spørsmålene som omhandler politikerne. Det vurderer også seg selv klart mindre fordelaktig enn gjennomsnittet. Forhold hvor politikerne kommer spesielt dårlig ut er «politikerne hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunnsproblemer». Det er en høyere andel som er uenige i denne påstanden i Gjøvik enn i alle de andre kommunene som er målt. Det er også et flertall av næringslivsledere som er uenige i at «politikerne har stor interesse for næringsutvikling».

De ansatte i kommunen blir også vurdert noe lavere enn gjennomsnittet, både fra næringslivet, politikerne og seg selv. Fra næringslivets side kommer de kommunalt ansatte spesielt svakt ut i forhold til påstandene: «kommunens ansatte er positivt innstilt til næringslivet» og «kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling».

Respondentene i Gjøvik er generelt mindre positive til frivillig sektor og til besøkende. Det er forholdsvis lav interesse for å satse på flere turister og besøkende, spesielt fra næringslivet. Det eneste positive avviket i Gjøvik er interessen for å samarbeid mer med nabokommunene. Her er det spesielt politikerne som er positive.

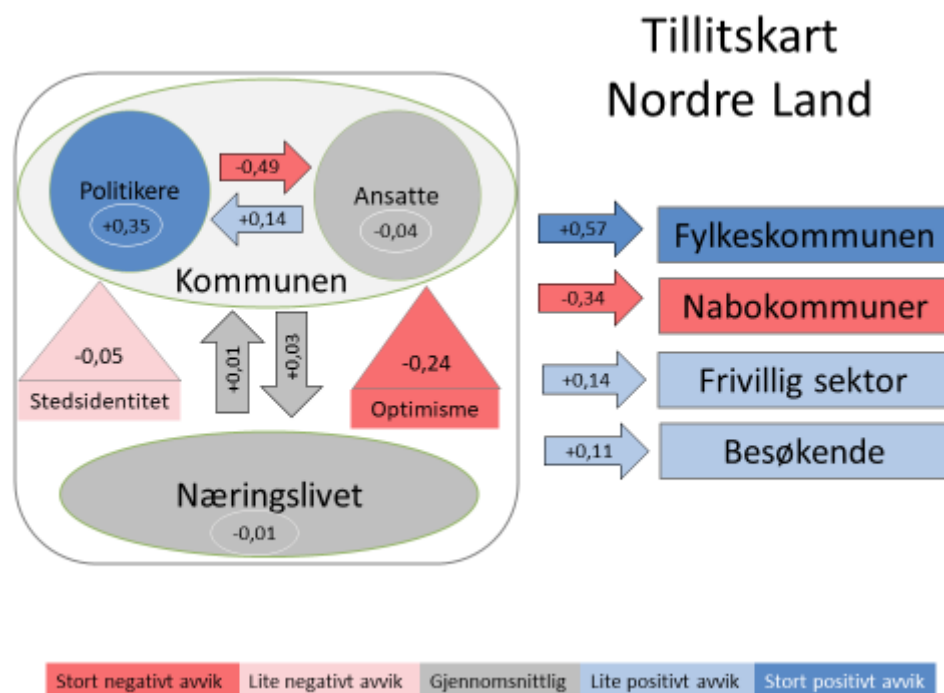
4.1 Konklusjon og oppsummering Gjøvik

Hovedkonklusjonen er at Gjøvik har et klart forbedringspotensial når det gjelder tillit. Det er først og fremst politikerne som har en jobb å gjøre. Politikerne framstår som lite interessert i nærings- og samfunnsutvikling, uten klare mål for vekst i kommunen. Samtidig har relativt mange et inntrykk av at politikerne i liten grad har samlet seg om felles mål for samfunns- og næringsutviklingen i kommunen. Denne konklusjonen forsterkes av at både næringslivet, de ansatte i kommunen og politikerne selv synes å ha dette inntrykket.

Politikerne i kommunen bør i fellesskap komme fram til hvorvidt kommunen har tilstrekkelig klare mål og strategier for næringsutvikling og vekst i kommunen. I den grad at mål og strategier har vært for uklare, bør det komme en prosess der dette blir avklart. Derneft må den positive interessen for næringsutvikling, politikernes målsettinger og strategier for næringsutvikling og vekst kommuniseres utad slik at næringslivet ser at det er en positiv interesse klare mål for utviklingen i kommunen.

5. Nordre Land

Vi presenterer hovedresultatene fra tillitsmålingen i Nordre Land grafisk i figuren under. Verdiene som ble målt i Nordre Land sammenliknes da med gjennomsnittet for de 13 kommunene som har gjennomført slike tillitsmålinger. Avvikene illustreres med farger.



Figur 5: Tillitskart for Nordre Land

I Nordre Land er noen tillitsdimensjoner gode, mens andre er svake. Politikerne i Nordre Land får gode skussmål fra ansatte i kommunen og næringslivet og gir ikke minst seg selv gode karakterer. Politikerne mener selv at de har stor interesse for næringsutvikling og at de har klare mål for vekst i næringslivet. Det ser vi når vi ser på resultatene for hvert enkelt spørsmål som er vist i vedleggene. Denne oppfatningen deles av de ansatte og næringslivslederne.

Kommunens ansatte kommer mindre godt fra det. Politikerne har lavere tillit til de ansatte enn gjennomsnittet for de kommunene som er målt. Næringslivet har også forholdsvis lav tillit til de ansatte i kommunen.

Næringslivet har altså ganske høy tillit til politikere og lav tillit til de ansatte. Totalt sett blir derfor tilliten til kommunen omtrent som gjennomsnittet.

Nordre Land skårer lavt på stedsidentitet og svært lavt når det gjelder optimisme. Det er relativt få (utenom politikere) som snakker positivt om kommunen til andre og en forholdsvis liten andel som mener at framtiden ser lys ut for kommunen.

Respondentene i Nordre Land ser positivt på besøkende og frivillig sektor. De har også høyere tillit til fylkeskommunen enn gjennomsnittet. De har imidlertid lavere interesse for å samarbeide med nabokommuner enn gjennomsnittet og har også lavere tillit til Gjøvikregionen Utvikling enn de andre kommunene i regionen.

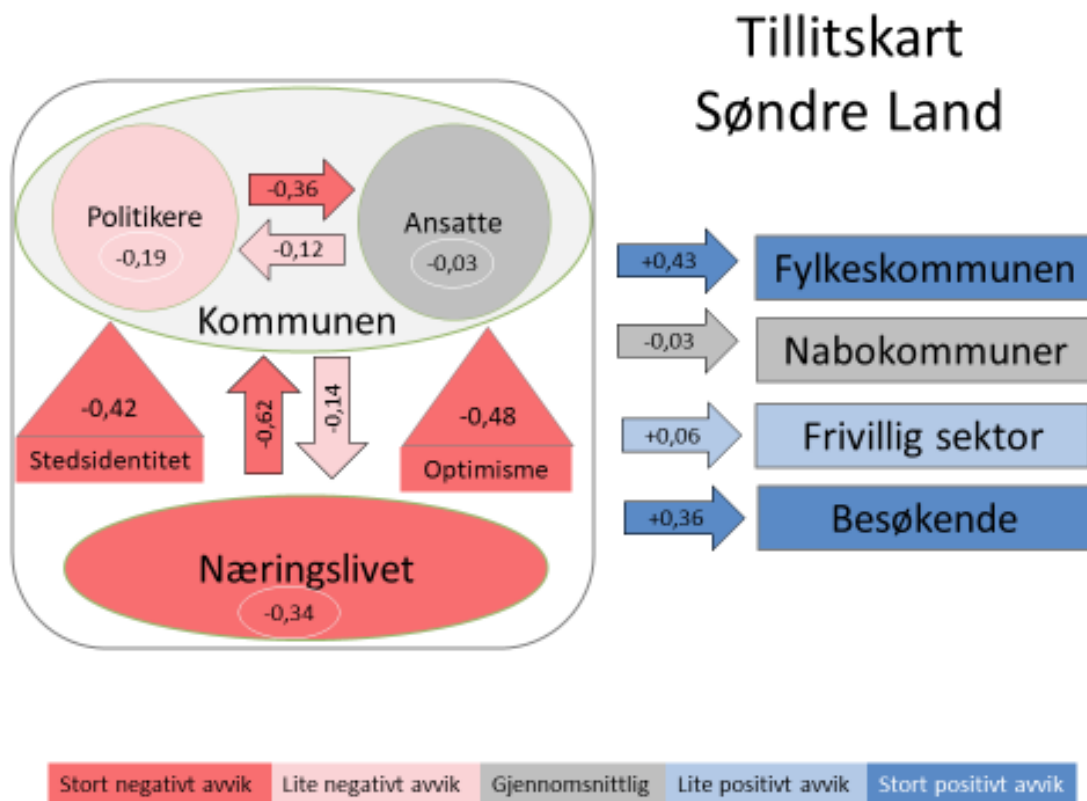
5.1 Konklusjon og oppsummering Nordre Land

Hovedkonklusjonen er at politikerne i Nordre Land framstår som interesserte i næringsutvikling og med klare mål om vekst i næringslivet. Politikerne har relativt høy tillit fra næringslivet og de ansatte. De ansatte i kommunen har imidlertid ikke samme tillit, verken fra næringslivet eller politikerne. Undersøkelsen registrerer hva respondentene synes om de ansatte. Når de ansatte har relativt lav tillit, trenger det ikke å være grunnet i hva de ansatte reelt gjør. Det bør likevel avklares hvorfor de ansatte ikke har samme høye tillit som politikerne, ettersom dette også påvirker næringslivets samlede tillit til kommunen. Det kan virke som om politikerne og de ansatte i kommunen er lite samkjørte. Det bør være mulig å forbedre.

Politikerne har klare mål om vekst i kommunen og en forholdsvis høy andel av politikerne tror det nytter å påvirke utviklingen. Dessverre er det en høy andel av næringslivslederne som ikke tror det nytter å påvirke utviklingen. Det er også lite optimisme når det gjelder framtidig utvikling. Politikernes positive innstilling har dermed ikke smittet over til næringslivet i særlig stor grad. Det bør være et mål å få næringslivet til å bli mer entusiastiske for utvikling i kommunen. En bør også finne ut av hvorfor Nordre Land er mindre positiv til regionalt samarbeid. Gjøvikregionen har et sterkt integrert arbeidsmarked og de fem kommunene burde ha felles interesse av å stimulere arbeidsplassutviklingen. Kanskje kan det regionale samarbeidsklimaet bli bedre slik at også Nordre Land i større grad kan dra nytte av det?

6. Søndre Land

Vi presenterer hovedresultatene fra tillitsmålingen i Søndre Land grafisk i figuren under. Verdiene som ble målt i Søndre Land sammenliknes da med gjennomsnittet for de 13 kommunene som har gjennomført slike tillitsmålinger. Avvikene illustreres med farger.



Figur 6: Tillitskart for Søndre Land.

Søndre Land hadde et lavt generelt tillitsnivå i utgangspunktet, ettersom de hadde den laveste andelen som mente at kommunen var preget av høy grad av tillit. Når vi ser på de ulike tillitsdimensjonene, kommer det fram at det er store negative avvik på mange av tillitsdimensjonene. Søndre Land har svært lavt nivå når det gjelder både stedsidentitet og optimisme. Det er relativt liten andel som er stolt av kommunen, som synes fremtiden ser positiv ut og mange som er enig i at det er mye usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen. Lav optimisme skyldes antakelig at kommunen faktisk har hatt en negativ utvikling i folketall og arbeidsplasser de siste årene. Den negative utviklingen kan også ha bidratt til at de ulike gruppene har lav tillit til hverandre. Politikere og ansatte har lav tillit til hverandre. Politikerne har spesielt lav tillit til de ansatte. Næringslivet har svært lav tillit til kommunen, både til politikere og de ansatte. Næringslivet er i liten grad enige i at politikere og ansatte i kommunen har kompetanse på nærings- og samfunnsutvikling og mener at politikere i liten grad har klare mål om vekst i næringslivet.

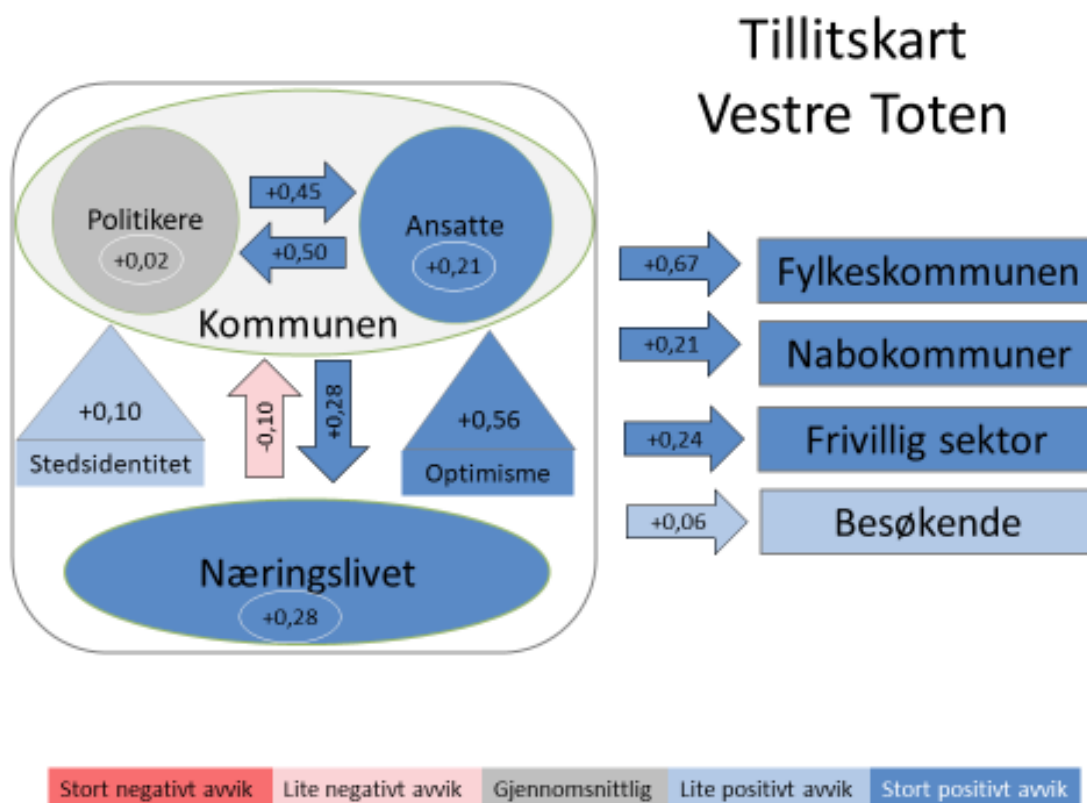
Søndre Land har forholdsvis høy tillit til fylkeskommunen og er positivt innstilt til besøkende og frivillig sektor.

6.1 Konklusjon og oppsummering Søndre Land

Søndre Land later til å ha kommet i en negativ spiral med nedgang i folketall og arbeidsplasser og lav tillit mellom de ulike partene i kommunen. De mest negative trekkene i tillitskartet, er at næringslivet har liten tillit til kommunen og at stedsidentiteten og optimismen er lav. Når næringslivet i liten grad mener at kommunens politikere har klare mål om vekst i næringslivet og at politikere har liten interesse for næringsutvikling, er dette kanskje det punktet som er lettest å starte med, for å bygge opp tillitsnivået mellom næringsliv og kommune. Kommunen må stå fram som mer interessert i næringsutvikling og mer interessert i å skape vekst. Alle parter mener at det er en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen. Det bør da være en viktig oppgave å samle de ulike delene av kommunen i en felles innsats for å snu nedgang til vekst i hele kommunen. For at kommunen skal lykkes med dette vil det være nødvendig med gode prosesser og en god dialog mellom kommune og næringsliv, samtidig med en fornyet og overbevisende interesse og innsats for nærings- og samfunnsutvikling fra kommunen side. Det vil antakelig være en lengre prosess å snu pessimisme til optimisme, da dette forutsetter at det gjøres reelle framskritt som vises i lokalsamfunnet.

7. Vestre Toten

Vi presenterer hovedresultatene fra tillitsmålingen i Vestre Toten grafisk i figuren under. Verdiene som ble målt i Vestre Toten sammenliknes da med gjennomsnittet for de 13 kommunene som har gjennomført slike tillitsmålinger. Avvikene illustreres med farger.



Figur 7: Tillitskart for Vestre Toten

Tillitskartet for Vestre Toten består med ett unntak av positive avvik fra gjennomsnittet av de kommunene som har gjennomført tillitsmålinger. Internt i kommunen er det en høy grad av tillit mellom politikere og administrasjon. Kommunen har høy tillit til næringslivet og næringslivet har høy selv tillit, men næringslivet har noe under middels tillit til kommunen. Næringslivslederne synes ikke at kommunens politikere og ansatte er dyktige og synes heller ikke at de har god kompetanse på nærings- og samfunnsutvikling. Næringslivet mener at politikerne ikke har klare mål om vekst i næringslivet.

Vestre Toten har en sterkere stedsidentitet enn gjennomsnittet og optimisme er mye sterkere enn gjennomsnittet. Det er kommunens politikere og ansatte som har sterk stedsidentitet og optimisme. Næringslivet er i mindre grad stolte av kommunen og optimistiske for fremtiden til kommunen.

Vestre Toten er generelt positive til eksterne aktører. De har langt over gjennomsnittlig tillit til fylkeskommunen, Gjøvikregionen Utvikling, nabokommuner, frivillig sektor og besøkende.

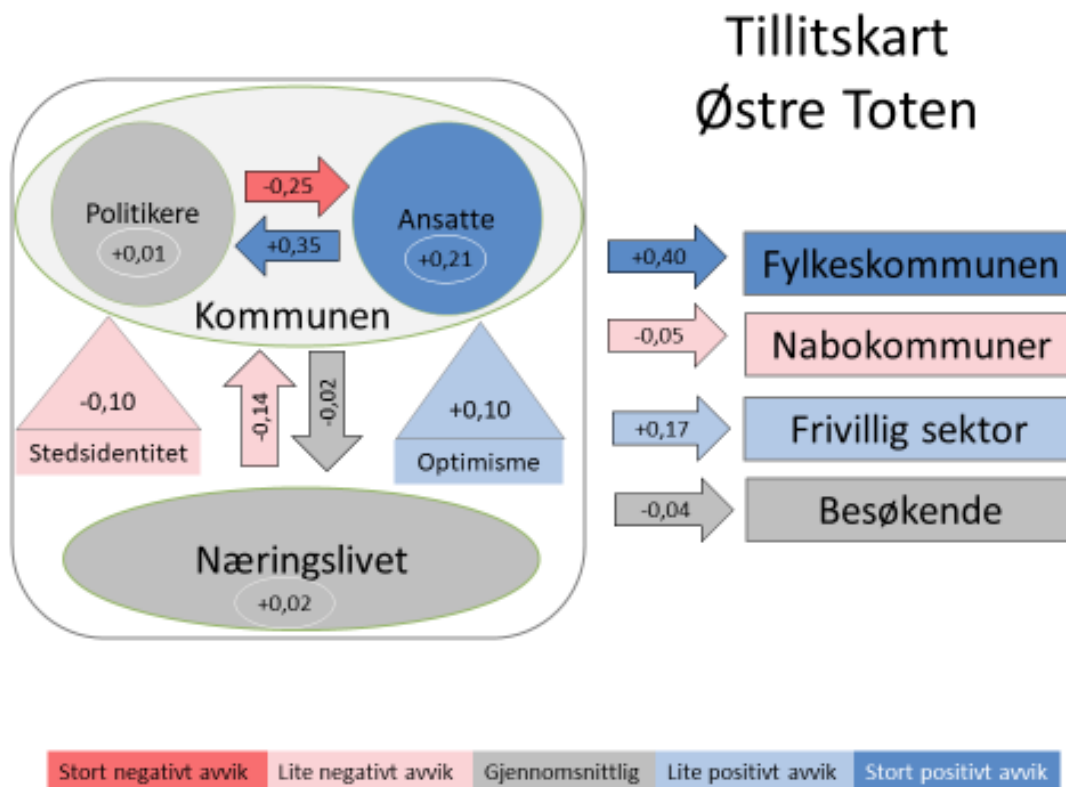
7.1 Konklusjon og oppsummering Vestre Toten

Hovedinntrykket fra undersøkelsen er at Vestre Toten er en kommune preget av høy grad av tillit mellom partene, en sterk stedsidentitet og stor optimisme. Det er først og fremst kommunens politikere og ansatte som skaper dette inntrykket. Det er et klart forbedringspotensial i næringslivets tillit til kommunen. Næringslivet har lavere tillit til kommunen, både til politikere og ansatte, enn gjennomsnittet av de kommunene som er målt. Næringslivet er helt uenige i at politikere har klare mål om vekst i næringslivet. Dette kan bero på at eventuelle mål om vekst ikke har blitt kjent, ettersom de ansatte i kommunen mener at politikere har klare mål om vekst. Næringslivet har lav tillit til de ansatte i kommunen, spesielt i forhold til deres dyktighet og forståelse for næringsutvikling.

En bedre dialog mellom kommune og næringsliv vil være et naturlig sted å starte for å forbedre næringslivets tillit til kommunen. Kommunen har kanskje både positiv interesse for næringsutvikling og klare mål for utviklingen, men kommunen må i så fall sørge for at dette er bedre kjent i næringslivet.

8. Østre Toten

Vi presenterer hovedresultatene fra tillitsmålingen i Østre Toten grafisk i figuren under. Verdiene som ble målt i Østre Toten sammenliknes da med gjennomsnittet for de 13 kommunene som har gjennomført slike tillitsmålinger. Avvikene illustreres med farger.



Figur 8: Tillitskart for Østre Toten.

Tillitskartet for Østre Toten gir et blandet inntrykk, med både negative og positive avvik. De ansatte har høy tillit til seg selv og til politikerne. Politikerne gjengjelder ikke denne tilliten, men har tvert imot klart lavere tillit til de ansatte enn gjennomsnittet av kommuner som er målt.

Næringslivet har noe lavere tillit til kommunen enn gjennomsnittet. De har lavere tillit til politikere, men nesten gjennomsnittlig tillit til de ansatte i kommunen. Næringslivet er i liten grad enige i at politikerne har stor interesse for næringsutvikling, kompetanse på næringsutvikling og klare mål om vekst i næringslivet.

Østre Toten har noe lavere stedsidentitet enn gjennomsnittet. Det kommer først og fremst av at det er en stor andel som er enige i at det er mye usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen.

I Østre Toten har de klart høyere tillit til fylkeskommunen enn gjennomsnittet og noe bedre tillit til frivillig sektor. Det er litt mindre positive til nabokommuner. Politikerne har langt mindre tillit til Gjøvikregionen Utvikling enn ellers i regionen. Næringslivet på sin side har forholdsvis høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling.

8.1 Konklusjon og oppsummering Østre Toten

Næringslivet i Østre Toten har mindre tillit til kommunen enn gjennomsnittet av de kommunene som er målt. Politikerne i Østre Toten bør rette opp inntrykket om at de har liten interesse for næringsutvikling og klare mål om vekst i næringslivet. En relativt stor andel av næringslivet mener at de ansatte har liten interesse for næringsutvikling og at de er lite positivt innstilt til næringslivet. For at næringslivet skal få høyere tillit til kommunen, er det nødvendig med bedre kommunikasjon med næringslivet. Felles arenaer, dialog og prosesser er stikkord i denne sammenhengen.

Et annet negativt trekk i Østre Toten, er at mange er enige at det er mye usunn patriotisme og drakamp mellom ulike deler av kommunen. Dette er et forhold som er sterkt negativt korrelert med attraktivitet for bosetting og næringsliv. Det er viktig å skape et klima der de ulike delene av kommunen arbeider sammen for felles vekst.

Vedlegg

Gjøvik avvik fra gjennomsnittsscore	Kommunale ledere	Næringslivsledere	Politikere	Totalsum
Politikere	-0,51	-0,53	-0,31	-0,41
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø i	-0,43	-0,23	-0,09	-0,24
Jeg har høy tillit til kommunepolitikere	-0,65	-0,50	-0,46	-0,51
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	-0,50	-0,65	-0,25	-0,40
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	-0,31	-0,51	-0,32	-0,25
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	-0,23	-0,81	-0,24	-0,24
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	-0,52	-0,62	-0,35	-0,49
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,47	-0,33	-0,08	-0,32
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	-0,77	-0,63	-0,76	-0,72
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets inter-	-0,68	-0,47	-0,25	-0,50
Næringsliv	-0,07	-0,07	0,09	-0,04
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	-0,24	-0,08	0,18	-0,09
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	0,05	0,02	0,43	0,09
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,34	-0,07	-0,06	-0,16
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	-0,11	-0,13	-0,39	-0,19
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,05	-0,27	0,05	-0,10
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,07	-0,11	-0,08	-0,11
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	0,04	0,10	0,36	0,11
Nabokommuner	0,14	-0,20	0,13	0,05
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	0,13	-0,13	0,40	0,11
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	0,14	-0,27	-0,16	0,00
Kommunens ansatte	-0,23	-0,18	-0,07	-0,04
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	-0,25	-0,11	-0,24	-0,05
Kommunens ansatte er generelt dyktige	-0,09	-0,17	0,08	0,08
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	-0,25	-0,47	-0,28	-0,18
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	-0,32	0,05	-0,01	-0,03
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	-0,26	-0,32	0,11	-0,07
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,50	0,11	-0,15	-0,15
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	-0,04	-0,21	-0,01	0,07
Gjøvikregionen Utvikling	-0,04	-0,09	0,37	0,05
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	0,20	0,31	0,69	0,38
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	-0,16	-0,17	0,21	-0,08
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	-0,09	-0,29	0,27	-0,07
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	-0,13	-0,19	0,24	-0,05
Fylkeskommune	-0,09	-0,28	-0,03	-0,05
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	-0,17	-0,19	0,05	-0,05
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	-0,20	-0,36	0,27	-0,04
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	-0,04	-0,59	-0,47	-0,21
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	-0,10	-0,08	-0,12	-0,02
Frivillige	-0,24	-0,46	-0,09	-0,23
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,30	-0,83	-0,56	-0,48
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	-0,29	-0,25	-0,35	-0,20
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,13	-0,45	0,09	-0,17
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,16	-0,25	0,10	-0,10
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	-0,29	-0,51	0,24	-0,21
Egen kommune	-0,15	-0,32	-0,01	-0,12
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	0,08	-0,53	0,20	-0,04
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	-0,40	-0,25	0,12	-0,18
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	-0,29	-0,23	-0,24	-0,22
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	-0,04	-0,24	0,27	0,04
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	-0,25	0,09	-0,14	-0,09
Jeg tror fremtiden ser positiv ut for kommunen	-0,23	-0,09	-0,23	-0,15
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	-0,26	-0,27	-0,16	-0,18
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	0,07	-0,97	0,00	-0,20
Totalsum	-0,22	-0,32	-0,07	-0,16

Nordre Land avvik fra gjennomsnittsscore	Kommunale ledere	Næringslivsledere	Politikere	Totalsum
Politikere	0,10	0,21	0,35	0,27
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø	0,18	0,44	0,22	0,34
Jeg har høy tillit til kommunepolitikere	-0,22	0,43	0,27	0,15
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	0,14	0,13	0,77	0,40
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	0,26	0,01	0,96	0,52
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	0,31	0,24	0,71	0,57
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	0,00	0,17	0,19	0,13
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,09	-0,04	0,33	0,16
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	0,06	0,09	-0,43	-0,03
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	0,11	0,44	0,03	0,22
Næringsliv	0,04	0,02	0,06	0,04
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	-0,32	-0,03	0,12	-0,11
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	-0,02	0,23	0,36	0,12
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,10	0,05	-0,47	-0,14
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	0,03	0,13	0,17	0,08
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,04	-0,10	-0,37	-0,12
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	0,33	0,01	0,08	0,15
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	0,28	-0,23	0,42	0,19
Nabokommuner	-0,18	-0,59	-0,47	-0,34
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	-0,22	-1,01	-0,76	-0,56
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	-0,13	-0,16	-0,17	-0,13
Kommunens ansatte	-0,04	-0,26	-0,49	-0,05
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	-0,05	-0,30	-0,46	-0,05
Kommunens ansatte er generelt dyktige	-0,16	-0,22	-0,36	-0,06
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	0,15	-0,31	-0,68	-0,03
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	-0,39	0,10	-0,39	-0,13
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	0,30	-0,32	-0,81	-0,02
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,12	-0,22	-0,69	-0,03
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	-0,17	-0,58	-0,01	-0,08
Gjøvikregionen Utvikling	-0,63	-0,20	-1,21	-0,67
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	-0,92	-0,54	-1,77	-1,04
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	-0,28	-0,10	-0,93	-0,41
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	-0,67	-0,09	-1,01	-0,61
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	-0,58	-0,19	-1,11	-0,58
Fylkeskommune	0,22	0,85	-0,19	0,39
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	0,56	0,21	-0,62	0,26
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	-0,27	1,38	-0,84	0,15
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	0,00	0,57	-0,03	0,24
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	0,69	1,02	0,55	0,87
Frivillige	0,12	0,26	-0,05	0,14
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	0,13	0,17	0,22	0,18
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	0,53	0,45	-0,04	0,44
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	0,33	0,55	-0,50	0,16
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,34	-0,05	-0,27	-0,22
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	0,01	0,24	0,34	0,19
Egen kommune	-0,13	-0,35	0,03	-0,09
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	0,14	-0,18	0,16	0,08
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	-0,24	-0,04	0,32	0,02
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	0,31	-0,15	-0,25	0,12
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	-0,45	-0,68	0,30	-0,24
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	0,03	-0,82	0,31	-0,01
Jeg tror framtiden ser positiv ut for kommunen	-0,39	-0,35	-0,27	-0,29
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	-0,48	-0,39	-0,50	-0,40
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	0,20	-0,04	0,15	0,14
Totalsum	-0,03	-0,03	-0,14	0,01

Søndre Land avvik fra gjennomsnittsscore	Kommunale ledere	Næringslivsledere	Politikere	Totalsum
Politikere-	-0,11	-0,62	-0,17	-0,22
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø	0,11	-0,12	-0,26	0,00
Jeg har høy tillit til kommunepolitikere	-0,01	-0,68	-0,06	-0,15
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	-0,45	-1,09	-0,63	-0,64
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	-0,52	-0,93	-0,03	-0,42
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	-0,38	-0,60	0,13	-0,22
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	-0,06	-0,72	-0,35	-0,30
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,00	-0,88	-0,60	-0,39
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	0,11	-0,13	0,20	0,10
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	0,20	-0,42	0,03	0,02
Næringsliv	-0,24	-0,34	0,07	-0,19
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	-0,08	-0,20	0,31	0,00
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	-0,68	-0,32	0,30	-0,27
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,13	-0,38	0,05	-0,17
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	-0,09	-0,43	0,11	-0,15
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	-0,06	0,05	0,29	0,06
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,10	-0,39	0,08	-0,16
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	-0,66	-0,84	-0,80	-0,77
Nabokommuner	0,09	-0,24	0,02	-0,03
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	0,23	-0,29	0,13	0,03
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	-0,04	-0,18	-0,10	-0,09
Kommunens ansatte	-0,04	-0,64	-0,42	-0,25
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	-0,09	-0,58	-0,76	-0,35
Kommunens ansatte er generelt dyktige	0,05	-0,55	-0,41	-0,15
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	0,21	-0,70	0,25	-0,02
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	-0,19	-0,44	-0,97	-0,43
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	-0,03	-0,82	-0,24	-0,24
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,24	-0,89	-0,67	-0,46
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	0,11	-0,41	-0,13	-0,03
Gjøvikregionen Utvikling	0,06	-0,25	0,32	-0,02
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	-0,47	-0,72	-0,18	-0,58
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	0,17	-0,08	0,60	0,18
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	0,28	0,01	0,49	0,24
eg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	0,19	-0,05	0,48	0,15
Fylkeskommune	0,40	-0,06	0,44	0,29
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	0,46	-0,12	0,61	0,34
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	0,22	-0,03	-0,23	0,04
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	0,33	-0,10	0,32	0,20
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	0,57	-0,15	0,96	0,51
Frivillige	0,09	-0,15	0,16	0,06
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	-0,03	-0,27	0,44	0,03
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	-0,03	-0,27	-0,07	-0,06
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	0,06	0,21	0,12	0,14
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,29	-0,15	0,31	0,17
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	0,16	-0,23	0,07	0,06
Egen kommune	-0,05	-0,70	-0,20	-0,26
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	0,33	0,24	0,58	0,38
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	0,09	-0,66	-0,75	-0,32
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	-0,82	-0,77	-0,69	-0,75
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	0,18	-0,69	-0,19	-0,17
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	0,47	-0,87	-0,15	-0,04
Jeg tror framtiden ser positiv ut for kommunen	-0,44	-1,89	-0,43	-0,84
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	-0,37	-1,00	-0,51	-0,55
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	0,27	0,16	0,61	0,33
Totalsum	-0,03	-0,48	-0,08	-0,15

Vestre Toten avvik fra gjennomsnittsscore	Kommunale ledere	Næringslivsledere	Politikere	Totalsum
Politikere	0,52	-0,07	0,08	0,31
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø	0,96	0,48	0,63	0,80
Jeg har høy tillit til kommunepolitikere	0,71	-0,18	0,54	0,49
Politikere har god kompetanse på næringsutvikling	0,64	-0,03	-0,14	0,33
Politikere har klare mål om vekst i næringslivet	0,46	-0,91	0,01	0,14
Politikere har stor interesse for næringsutvikling	0,25	0,74	0,09	0,49
Politikere i kommunen er generelt dyktige	0,28	-0,55	0,10	0,01
Politikere i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,28	-0,38	0,09	0,06
Politikere i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	0,27	0,10	-0,31	0,10
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	0,81	0,14	-0,31	0,43
Næringsliv	0,31	0,25	0,28	0,28
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	0,20	0,34	0,29	0,27
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profit	-0,22	-0,20	0,20	-0,17
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	0,57	0,58	0,03	0,48
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	0,30	-0,04	0,31	0,19
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,38	0,00	0,16	0,21
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	0,23	0,23	0,17	0,20
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	0,53	0,70	0,80	0,61
Nabokommuner	-0,01	0,48	0,44	0,21
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	-0,24	0,52	0,45	0,08
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	0,23	0,44	0,42	0,34
Kommunens ansatte	0,24	-0,19	0,44	0,28
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	0,38	-0,19	0,37	0,37
Kommunens ansatte er generelt dyktige	0,23	-0,49	0,69	0,23
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	0,36	0,19	0,27	0,43
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	0,18	-0,29	0,32	0,18
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	0,26	-0,52	0,55	0,16
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,23	0,05	0,57	0,33
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	0,00	0,30	0,32	0,29
Gjøvikregionen Utvikling	0,42	0,42	0,55	0,47
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	0,60	0,61	0,87	0,72
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	0,35	0,37	0,12	0,33
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	0,40	0,37	0,49	0,40
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	0,32	0,21	0,59	0,38
Fylkeskommune	0,44	0,35	0,72	0,59
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	0,64	0,26	0,95	0,70
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	0,05	0,39	1,08	0,43
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	0,51	0,13	0,37	0,48
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	0,53	0,44	0,38	0,61
Frivillige	0,45	-0,11	0,08	0,24
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	0,95	-0,08	-0,09	0,46
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	0,53	-0,08	-0,18	0,30
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	0,43	0,10	-0,14	0,22
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,26	-0,01	0,37	0,23
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	0,14	-0,32	0,27	0,05
Egen kommune	0,46	-0,22	0,19	0,24
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	0,15	0,10	-0,25	0,07
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	0,60	-0,53	0,18	0,22
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	0,20	-0,34	-0,39	-0,06
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	0,46	-0,24	0,01	0,18
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	0,65	0,21	0,69	0,57
Jeg tror framtiden ser positiv ut for kommunen	0,45	-0,07	0,66	0,39
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	1,05	-0,11	0,62	0,72
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	0,10	-0,21	0,22	0,04
Totalsum	0,37	0,01	0,27	0,30

Østre Toten avvik fra gjennomsnittsscore	Kommunale ledere	Næringslivsledere	Politikere	Totalsum
Politikere	0,37	-0,16	0,03	0,16
Det er godt samsvar mellom hva som sies og hva som gjøres i det politiske miljø	0,23	-0,06	0,13	0,15
Jeg har høy tillit til kommunepolitikerne	0,52	0,26	0,15	0,40
Politikerne har god kompetanse på næringsutvikling	0,30	-0,44	-0,14	0,01
Politikerne har klare mål om vekst i næringslivet	0,14	-0,24	-0,21	-0,02
Politikerne har stor interesse for næringsutvikling	0,18	-0,68	-0,02	-0,08
Politikerne i kommunen er generelt dyktige	0,38	-0,20	-0,35	0,05
Politikerne i kommunen har god kompetanse på samfunnsutvikling	0,38	-0,32	0,09	0,10
Politikerne i kommunen hever seg over snever partipolitikk når det er snakk om viktige samfunns mål	0,54	-0,01	0,30	0,32
Sentrale politikere i kommunen lar ikke egen prestisje gå foran fellesskapets interesser	0,76	0,33	0,25	0,55
Næringsliv	0,05	0,03	-0,08	0,01
Bedriftene i kommunen er generelt ærlige og redelige	0,15	0,10	-0,21	0,06
Bedriftene i kommunen er stort sett bare opptatt av egen profitt	-0,23	-0,43	-0,64	-0,42
Bedriftene i kommunen samarbeider godt med hverandre	0,34	0,47	0,29	0,39
Jeg har høy tillit til bedriftslederne i kommunen	0,18	-0,04	-0,13	0,03
Mange bedriftsledere er opptatt av at bedriften skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,19	0,32	0,05	0,19
Mange bedriftsledere har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,31	-0,11	0,06	-0,17
Vi har generelt mange dyktige bedrifter i kommunen	0,04	-0,20	0,02	-0,05
Nabokommuner	-0,27	0,33	-0,12	-0,05
Vi burde samarbeide mer med nabokommunene	-0,45	0,32	0,06	-0,12
Vi gleder oss når det går bra i nabokommunene	-0,09	0,34	-0,30	0,01
Kommunens ansatte	0,01	-0,04	-0,25	0,02
Jeg har høy tillit til kommunens ansatte	0,11	0,03	-0,24	0,09
Kommunens ansatte er generelt dyktige	0,13	0,11	-0,20	0,17
Kommunens ansatte er generelt positivt innstilt til næringslivet	0,07	-0,14	-0,40	-0,02
Kommunens ansatte er stort sett ryddige og ærlige	0,11	0,03	-0,23	0,09
Kommunens ansatte har god forståelse for næringsutvikling	-0,05	-0,47	-0,28	-0,18
Kommunens ansatte har god kompetanse på samfunnsutvikling	-0,28	-0,17	-0,15	-0,15
Kommunens ansatte ønsker å gjøre en god jobb	-0,04	0,42	-0,23	0,13
Gjøvikregionen Utvikling	0,09	0,33	-0,63	-0,06
Gjøvikregionen Utvikling er opptatt av næringsutvikling i min kommune	-0,03	0,35	-0,36	-0,04
Gjøvikregionen Utvikling har høy kompetanse	0,12	0,23	-0,70	-0,08
Gjøvikregionen Utvikling opptrer stort sett ryddig og ærlig	-0,05	0,25	-0,64	-0,10
Jeg har høy tillit til Gjøvikregionen Utvikling	0,38	0,44	-0,91	-0,04
Fylkeskommune	0,29	0,79	-0,21	0,39
Fylkeskommunen er opptatt av å skape en positiv utvikling i vår kommune	0,01	0,48	0,22	0,27
Fylkeskommunen opptrer ærlig og redelig	0,45	0,49	-0,51	0,32
Jeg har høy tillit til fylkeskommunen	0,31	0,90	-0,66	0,30
Vi har mye å lære av fylkeskommunen	0,28	1,19	0,00	0,55
Frivillige	0,16	0,13	0,13	0,17
Frivillige aktører i kommunen samarbeider godt med hverandre	0,16	0,27	-0,27	0,09
Kompetansen av frivillige aktører i kommunen blir verdsatt og utnyttet	0,47	-0,38	0,48	0,30
Mange frivillige aktører har god forståelse for samfunnsutvikling	-0,06	0,15	0,14	0,05
Mange frivillige er opptatt av at deres innsats skal bidra positivt i lokalsamfunnet	0,09	0,45	-0,01	0,20
Vi har generelt mange dyktige frivillige aktører i kommunen	0,14	0,06	0,33	0,18
Egen kommune	0,10	-0,16	-0,07	0,01
Flere turister og besøkende ville vært positivt for kommunen	-0,09	0,16	0,14	0,04
Jeg er stolt av kommunen jeg representerer	0,21	-0,39	-0,03	0,04
Jeg opplever at det kan være en del usunn patriotisme og drakamp mellom ulike bygdesentra/deler av kommunen	-0,41	-0,42	-0,85	-0,48
Jeg snakker positivt om kommunen når jeg er utenfor kommunen	0,13	-0,37	0,25	0,04
Jeg tror det nytter å påvirke utviklingen i kommunen	0,23	0,18	0,14	0,23
Jeg tror framtiden ser positiv ut for kommunen	0,03	0,06	-0,28	0,00
Kommunen min er preget av høy grad av tillit	0,57	-0,07	0,23	0,35
Vi burde satse mer på å tiltrekke oss flere turister og besøkende til kommunen	0,03	-0,37	-0,17	-0,13
Totalsum	0,13	0,01	-0,15	0,06